

Mentorbarns retningslinjer for samvær mellem frivillige venskabsfamilier og børn og unge under 18 år

Formål

Formålet med disse retningslinjer er at sikre, at frivillige venskabsfamilier i¹ samværet med børn og unge under 18 år tager ansvar for at respektere og fremme barnets/den unges rettigheder, og har klare rammer for, hvordan samværet udmøntes i praksis.

Retningslinjerne fastsætter rammerne for samvær mellem frivillige venskabsfamilier, børn, unge og familier i Mentorbarne og skal samtidig beskytte venskabsfamilier mod misforståelser eller mistænkeliggørelse. De skal desuden skabe gennemsigtighed i forventningerne til samarbejdet mellem venskabsfamilier og Mentorbarne.

Som venskabsfamilie opbygger I en tæt og tillidsfuld relation til barnet eller den unge og ofte også dennes familie. Det er en værdifuld relation, men indebærer også et særligt ansvar for at kende og følge indsatsens rammer.

Retningslinjerne skal sikre tydelige og trygge rammer, så relationen kan udvikle sig i et tempo og en form, der er gavnlig og bæredygtig for alle parter.

Nedenfor tydeliggøres retningslinjerne for samvær under udvalgte temaer;

Kommunikation

De ord og vendinger, vi vælger at bruge, kan åbne døre til en relation eller det modsatte. Sproget har en afgørende betydning for, at barnet eller den unge føler sig tryk i jeres selskab, og om barnets eller den unges familie eller omsorgspersoner tør vise jer tillid. Det er derfor relevant at reflektere over, hvordan I taler til, med og i nærheden af barnet eller den unge og forældrene. Det gælder også, når I har brug for at sige fra. Vær tydelig, anerkendende og inkluderende i jeres kommunikation.

Brug et personligt sprog overfor barnet eller den unge. Grænsesætning og korrigerende adfærd skal være rolig og tydelig - og hellere guidende end begrænsende. Vær personlig og sig for eksempel "Jeg vil gerne have, at du/I ..."

¹ Venskabsfamilier defineres bredt og kan i denne sammenhæng også være enkelte personer.

Fremhæv det, der går godt og det positive, I ser – mens I håndterer forglemmelser, fejltrin og uhensigtsmæssighed med rummelighed og tålmodighed. Ræk ud til jeres procesleder i Mentorbarn, hvis noget bliver for udfordrende.

Mind barnet eller den unge og forældre eller barnets eller den unges bosted om jeres aftaler, og hvad I har af forventninger og planer. Sørg gerne for forudsigelighed og rutine i besøgene, da det virker tryghedsskabende – især i starten.

Børn generelt - og særligt yngre børn og børn, der er tosprogede, – kan have vanskeligt ved at forstå og forholde sig til ironi, sarkasme og drillende sprogbrug. Sørg generelt for at afstemme dette til barnets alder, modenhed og kompetencer.

Hvem kan I tale med, hvornår og hvordan?

Vær opmærksom på at undgå at tale over hovedet på barnet eller den unge. Det kan for eksempel være, når I taler sammen i venskabsfamilien, når barnet er på besøg, når I afleverer barnet hjemme, og forældrene fortæller jer noget om barnets adfærd eller familiens udfordringer. I sidstnævnte tilfælde kan det være hjælpsomt - venligt - at afbryde samtalen og tilbyde at ringe forælderen eller kontaktpersonen på et bosted op efterfølgende.

Tænk over, hvad I fortæller om barnet eller den unge og dennes familie til jeres familie og netværk. Husk jeres tavshedspligt vedrørende private og personfølsomme oplysninger. Når I taler med Mentorbarn, må I dog gerne tale om barnets eller den unges adfærd og udfordringer, eller om bekymringer vedrørende barnet eller den unge i forhold til barnet eller den unges biologiske familie.

Vær tydelig, men venlig over for et barn, en ung, eller forældre, hvis I oplever, at de overskrider jeres grænser.

Vær åben og ærlig – og sørg for at italesætte problemstillinger omkring uhensigtsmæssig adfærd, bekymringer, dilemmaer og andre ting, som eventuelt opstår under forløbet. Men vær samtidig opmærksom på, at hverken børnenes eller de unges, forældrenes eller jeres egne grænser bliver overskredet.

Ræk ud til jeres procesleder i Mentorbarn, hvis I er i tvivl om med hvem eller hvordan, I skal tale om noget, som er svært for jer at acceptere eller håndtere.

Jeres rolle

Som frivillig venskabsfamilie får I en tæt relation til et barn eller en ung og dennes familie eller nære omsorgspersoner. Der kan opstå situationer over tid, hvor barnet inviterer jer til ting eller beder jer om hjælp til noget. Det er vigtigt, at I er tydelige overfor barnet eller dennes familie i forhold til, hvor jeres grænser for involvering går.

I har indgået en aftale med Mentorbarn om at stille jeres frivilligtid til rådighed for et venskab 2-3 gange om måneden af nogle timers varighed. I må dog gerne se hinanden mere, hvis det giver mening for jer og for venskabet. I Mentorbarn har vi ingen forventninger til, at I ses flere gange end den aftalte ramme. Vi anbefaler dog at jeres samvær er så stabilt som muligt, da vi ved at stabilitet og kontinuerlighed får relationer til at vokse.

Vi anbefaler, at I bruger den første tid på samvær og at lære hinanden at kende. Når relationen og samarbejdet omkring venskabet er veletableret, kan I åbne op for f.eks. udvidet samvær, såfremt man som venskabsfamilie ønsker det.

Vi anbefaler, at I overvejer, om den ekstra involvering er noget I som familie har mod på og overskud til, og om I er sikre på, at det ikke kommer til at gå ud over jeres 2-3 aftaler med barnet om måneden. Der vil altid være grader af involvering, og det er vigtigt, at I finder en form, der passer netop til jer.

Sørg altid for at tale med os i Mentorbarn, hvis I bliver spurgt om at bidrage til kommunens arbejde omkring barnet eller den unge

Alle henvendelser fra fagpersoner med ønske om udvidet samvær eller deltagelse i barnets liv, skal straks henvises videre til jeres procesleder i Mentorbarn, som I altid kan kontakte, hvis I er i tvivl om, hvad I kan sige ja eller nej til. Hvis I f.eks. ønsker at blive en del af en betalt indsats omkring barnet, ophører jeres rolle som venskabsfamilie igennem Mentorbarn, og dialogen og støtten igennem os ophører.

Fysisk kontakt

Vores grænser for fysisk kontakt er forskellige, og det skal respekteres i alle relationer. For at mindske risikoen for misforståelser har vi en række opmærksomhedspunkter i forhold til de fysiske rammer og fysisk kontakt.

Respekter grænser for fysisk kontakt

Vær tilbageholden med fysisk berøring og afvent, at barnet eller den unge selv inviterer til kram, at holde i hånden eller anden fysisk kontakt. For nogle børn og unge vil det være uvant og ubehageligt, i andre situationer vil man kunne opleve, at barnet eller den unge vil kramme allerede efter det første møde.

Nogle børn og unge vil søge fysisk kontakt med jer, selvom I endnu ikke kender hinanden. F.eks. kan der opstå en situation, hvor et barn vil sidde på skødet af jer. Henvis omsorgsfuldt barnet til at sætte sig ved siden af jer i stedet.

Sig fra på en venlig, omsorgsfuld og kontaktfuld måde.

Overnatning

Hvis man har en god kontakt og relation til barnet eller den unge, og alle parter ønsker, at der skal være en overnatning, er dette op til jer at planlægge. Vær altid sikker på, at barnet eller den unge selv ønsker det. Der skal være mundtligt samtykke fra værge eller forældre forud for overnatning.

Vær opmærksom på, at der hurtigt opstår intime og private øjeblikke, når man skal overnatte sammen. For at mindske risikoen for misforståelser, anbefaler vi derfor på det kraftigste, at barnet eller den unge ikke sover i jeres seng

Vær særlig opmærksom på, at signaler eller situationen i forbindelse med omklædningssituationer eller toiletbesøg ikke kan misforstås.

Husk at respekter barnets eller den unges grænser såvel som dine egne grænser.

Rygning og alkohol

Det er ikke tilladt at være under påvirkning af alkohol eller andre rusmidler, når man er sammen med barnet eller den unge. Det er heller ikke tilladt at servere alkohol for barnet eller den unge under besøget.

Mentorbarn skal være bekendt med, hvis der ryges i hjemmet - det er ikke tilladt at udsætte barnet eller den unge for passiv rygning. Derfor anbefaler vi, at rygning foregår udendørs, når barnet eller den unge kommer på besøg.

Kommunikation på sociale medier

Mentorbarn anbefaler, at I som frivillig venskabsfamilie nøje overvejer, om I vil følge barnet, den unge eller dennes familie på sociale medier. Som udgangspunkt anbefaler vi, at I ikke følger børn på sociale medier, før de lever op til den lovlige aldersgrænse, som i 2026 er 15 år.

Uanset barnets eller den unges alder er det vigtigt, at I informerer og får accept fra forældre eller værge, hvis I bliver "venner" på sociale medier. Det bidrager til gennemsigtighed og tryghed i relationen.

Derudover opfordrer vi til, at I:

Laver klare og fælles aftaler med barnet, den unge og dennes familie eller nære omsorgspersoner om brug af sociale medier og skærmtid, når barnet er hos jer. Er bevidste om jeres egen rolle som forbillede. Jeres skærmforbrug har stor betydning for barnets vaner. Så vær opmærksom på, hvordan og hvor meget I selv bruger skærm i samværet.

Overordnet er det vigtigt, at relationen mellem jer foregår inden for trygge, gennemsigtige og aftalte rammer.

Brug af billeder

Det kan være hyggeligt og en god mulighed for at dele minder til barnets forældre, hvis der tages billeder af de aktiviteter, I laver med barnet.

I skal sikre beskyttelse af barnets og barnets forældres integritet og privatliv og bidrage til en god samtykkekultur under besøgene, hvis I tager billeder af og med barnet.

Skab en god samtykkekultur

Hav fokus på at få skabt en god samtykkekultur, hvor I som frivillig venskabsfamilie også fremstår som rollemodel:

- spørg altid barnet, om det er ok at tage et billede. Barnet skal derefter godkende billedet samt godkende, hvis billedet videresendes til barnets forældre eller andre.
- overvej om situationen mere kalder på nærvær i samværet end fotodokumentation.

Undgå billeder af barnet eller barnets familie i potentielt sårbare og/eller private situationer.

Sådan passer I på oplysninger om barnet

Når I bliver matchet med et barn gennem Mentorbarn, vil I få nogle oplysninger om barnet og dets situation. Oplysningerne gives for at støtte jer i at skabe en tryk og god relation.

Mentorbarn har ansvaret for at håndtere personoplysninger korrekt. Som venskabsfamilie har I ikke et formelt ansvar efter GDPR, men vi forventer, at I behandler alle oplysninger med respekt og fortrolighed.

Det betyder i praksis, at I:

- ikke deler oplysninger om barnet med andre, heller ikke familie og venner
- passer på barnets kontaktoplysninger og ikke giver dem videre
- undgår at skrive eller gemme unødige detaljer om barnet
- er særligt opmærksomme med billeder og kun deler dem efter aftale
- ikke lægger noget om barnet på sociale medier uden klar aftale
- kontakter Mentorbarn, hvis I er i tvivl om, hvad I må dele eller gøre

Oplysningerne er kun til jer som familie og skal bruges til at støtte relationen til barnet eller den unge. Hvis I er i tvivl om noget, er det altid bedre at spørge én gang for meget end én gang for lidt.

Når og hvis jeres relation stopper, skal I slette barnets og barnets families kontaktoplysninger.

Det samme gælder for samtlige beskeder og billeder sendt via telefon, mail, chat etc., samt for barnets matchpapir, der blev udarbejdet på matchmødet, der indeholder kontaktoplysninger og andre personoplysninger.

Har I fotos af barnet eller den unge og de oplevelser, I har haft sammen, kan I spørge barnets eller den unges familie, om de vil have billederne og sende dem til dem, inden I sletter. I kan også spørge om lov til at beholde udvalgte billeder.